

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.

Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik

minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A csendőrlegénységjétielleteinek felemlése.

A csendőrlegénységjéti létszámban meglevő állandó nagymérvű hiány már évek óta lidereznymásként nehezedik a csendőrség egész szervezetre és sok esetben gátolag hat a közbiztonsági szolgálat kifogástalan teljesítésére is; már pedig az ország közbiztonságának zavartalan fentartása a csendőrség főfeladata.

Ily körülmények között az intéző körök természet-szerűleg módot kerestek ezen, a csendőrségi szervezetre bomlasztó hatású baj orvoslására és megszüntetésére. Kétségtelen, hogy a nagymérvű állományhiány egyik főoka a legénység (örmeisteről lefelé) illetményének a viszonyokkal szemben csekély volta, mely illetmény legutóbb 1906. évben emeltett ugyan csekély mérvben, de egyéb mellékilletmények megszüntetésével s így a folyton emelkedő drágasági viszonyokkal szemben kevés ahhoz, hogy a legénység tisztességes s öreg napjaira is lehetőleg anyagi gond nélkül való megélhetését biztosítsa.

E bajok orvoslására a belügyi kormány élén jelenleg álló kiváló államférfiak utat és módot találtak arra nézve, hogy az ország teherbirásához mérten, a már országszerte majdnem elviselhetlenné vált drága megélhetési viszonyok és terhes szolgálat következtében nagyon megapadt létszám miatt létben veszélyeztetett csendőrség helyzetén radikális módon, — az illetmények felemlése által — segítsenek.

Eme valóban atyai gondoskodás következményeképp örömmel közzölhetjük azon illetményeket, illetőleg illetményemlékeket, melyek az 1908. évi állami költségvetésbe beállítva, alkalmasak arra, hogy a csendőrlegénység anyagi gondoktól menten, jövvőjét a csendőrségnél megalapíthassa; becsülettel teljesített huzamosb csendőrségi szolgálat után pedig — a tervezett új csendőrségi nyugdíjtörvény áldásos intézkedései mellett — öreg napjaira gondtalan megélhetést biztosító nyugdíjban részesülhessen.

Az 1908. évi állami költségvetésbe beállított új csendőrlegénységi illetmények a következők:

Zsold:

Örmeister	évi	1300 korona;
Örsvezető	"	1100 "
Csendőr	"	900 "
Próbacsendőr	"	800 "

Szolgálati pótdíj:

Az eddigi nyolcz csoport helyett, csak öt csoportba osztva, még pedig tekintet nélkül a rendfokozatra:

3 évi tényleges csendőrségi szolgálat után évi	100 kor.
4 " " " " " "	200 "
8 " " " " " "	300 "
12 " " " " " "	400 "
16 " " " " " "	500 "

Első tömegbétel:

A gyalogos legénység részére az eddigi 120 kor. helyett 140 kor; a lovaslegénység részére az eddigi 150 kor. helyett 170 korona.

Évi tömegátalány:

A gyalogos legénység részére az eddigi évi 90 kor. helyett, évi 100 kor; a lovaslegénység részére az eddigi 100 kor. 80 fillér helyett évi 110 kor. 80 fillér.

Vezénylési pótdíj:

Azon feltételek mellett, melyek jelenleg is a vezénylési pótdíj folyósítására fennállanak, mindennemű oly külszolgálat után, mely az állomáshelyen kívül 24 órán át terjedőleg teljesítették, a valóságos altisztek részére adagonként 1 koronával, csendőrök és próbacsendőrök részére pedig 80 fillérrel; kivéve a rabkísérleti szolgálatot, a mely után a jelenleg is érvényben levő szabályok szerint a járásörmeister és örmeister napi 2 koronában, örsvezető, csendőr és próbacsendőr napi 1 kor. 40 fill. vezénylési pótdíjban részesül.

Az újonnan rendszeresített vagy felemelt illetmények folyósítása a törvényerőre emelkedő állami költségvetés rendelkezése szerint 1908 július hó 1-ével vendi kezdetét.

Hálattal szívvel azok iránt, kiknek biztos kezébe a csendőrség sorsa le van téve s kik már a fentiek szerint is tanujelét adták a csendőrség iránti meleg érdeklődésüknek és jóakarataknak, — zárjuk e közleményünket ama biztos reményben, hogy a csendőrség minden egyes tagja áthatva magasztos hivatásától, most már könnyebbülten, az anyagi gondoktól és a jövő iránti aggodalmaktól menten hatványozott mértékben, a legnagyobb szorgalommal és odaadással fogja szolgálatát teljesíteni. szeretett magyar hazánk hasznára és üdvösségére s a m. kir. csendőrség dicsőségére.

Ezzáltal, miután a közlötték szerint a csendőrlegénység jövvője biztosítva lévén, anyagi jöleté mi kívánni valót sem hagy fenn, időszerűnek találjuk, hogy minden

egyes csendőr — már saját jól felfogott érdekében is — a megfelelő előképzettségű, erkölcsi és más tekintetben is alkalmas egyéneket minden alkalommal, minél nagyobb számban a ma már életpályának választható csendőrséghez való belépésre felszólítja és buzdítja, hogy a még fennálló létszámbiány a lehető leg-rövidebb idő alatt elenyésztesztven, a létszám kiegészítésével a ma már igen terhes szolgálat megosztassék s így a csendőrlégénység terhei lehetőleg könnyíttessenek.

—g.

A sport és a csendőrség.

Irta: Hein György számvivő-tiszthelyettes.

V.

Szertorna.

A torna legfontosabb része: a szertorna. Alatta értjük a tornaszás azon nemét, a mikor testedző gyakorlatainkat tornaszereken végezzük. Többféle tornaszerünk van, a melyek közül az általánosan elterjedtek a használatban levők a következők: nyújtó (kettős és hármas nyújtó is) alacsony és magas korlát, bak, ló, asztal, trapez és gyűrűhinta.

Értekezésem csak a nyújtóra és korlátra fog kiterjeszkedni, mint olyan tornaszerekre, a melyeknek előállítása nem sokba kerül. A VI. számú csendőrkerület területén, annak idején, mikor még ott szolgáltam, a kerületi parancsnokság üdvös intézkedése folytán a nyújtó és korlát minden egyes őrsön megvolt; nem díszes, hanem a czélnak teljesen megfelelő kivitelben; a székesfehérvári tanosztályban felállított tornaszerek pedig kiválóan jók voltak, úgy, hogy öröm volt rajtok tornászni.

Mint próbaesendőr és altiszt tanoncz mindig tudtam magamnak néhány társat szerezní, a kik örömmel, jó kedvvel végeztek az általam nekik előmutatott, kiviteli módjukat érthetően megmagyarázott könnyebb erő és lendítési gyakorlatokat s dicsekedve mutatták azokat be a tornától fázó többi bajtársaiknak is.

Sok szabad órát töltöttünk el a nyújtón és korláton, főleg az altiszt tanfolyamban, a hol 10—15 tornász-ból állott kicsi csapatunk. Akárhányszor jöttek hozzám s felkérték egyik-másik gyakorlat ujbbi megmutatására s addig nem hagytak fel vele, a míg jól-rosszul utánam nem csinálták. A simítás azután már csak gyakorlat dolga volt.

Mint mindenben, úgy a tornában is rendszernek kell uralkodnia, mert ha sokfélebe belekapunk és semmit sem végzünk tökéletesen, akkor elkedvetlenedünk; erőnkbe és ügyességünkbe vetett hitünk megrendül s mi azzal a biztos tudattal hagyjuk abba a tornát, hogy ügyetlenek lévén hozzá, eredményt nem érhetünk el! Pedig nem úgy áll a dolog. Tessék csak először könnyebb gyakorlatokat végezni s csak mikor egy gyakorlatot teljesen jól keresztülvittünk, akkor a másikba fogni s így

majd fokozatosan elérjük azt az ügyességet és biztonságot, a mely bennünket nehezebb gyakorlatok keresztülvitelére is képessé tesz.

A tornaszásnak az őrsőkon való meghonosítása elé azonban gátló körülményként tornyosul a dolog anyagi oldala. Egy nyújtó és korlát házilag való előállítása mintegy 40—50 koronába kerül s így a szertornaszás az összes őrsőkon csak akkor volna eszközölhető, ha lényeges anyagi befektetések eszközöltetnének. Ezen befektetések által azonban lehetővé volna téve az, hogy csendőreink a szertornaszásban is gyakorolhatnák magukat, s így a befektetett tőke meg is hozná gyümölcseit, a miről vezető köreink meg is vannak győződve. Ép ezért a tornaszerek előállítása s általában ez eszme megvalósítása nem az ő szűkeblűségükön mulik, hanem ennek oka pénzügyi téren keresendő.

A többi államok közbiztonsági közgei a sport terén szakszerű kiképzést nyerne, mielőtt a fontos közbiztonsági szolgálat terére lépnek. Nem akarom ezzel azt állítani, hogy ott minden egyes közbiztonsági közeg kész sportsman, hanem csak azt, hogy minden egyes rendőr, vagy csendőr — alapos kiképzetése révén testi erejét, ügyességét a körülményekhez képest, a kellő pillanatban „eredményesen” latba tudja vetni, mert már előzőleg elsajátította magának mindazt a testi ügyességet, a mely őt nehéz szolgálatának könnyed teljesítésére képessé és alkalmassá teszi.

Edzett, erős és kitartó férfiak végzik ott a közbiztonsági szolgálatot és kifejlesztett, észszerűen alkalmazott testi ügyesség, gyorsaság, erőlyes fellépés és határozott intézkedések szerzik meg a közbiztonság őreinek azt a tekintélyt, a melyet nálunk csak fegyvere biztosít.

A mint tehát előbb is említém, a tornaszásnál egy rendszert kell felállítani s azt következetesen követni. Minden gyakorlatnál elővigyázat szempontjából mindig legalább két ember legyen jelen; az egyik, a ki a gyakorlatokat végzi, a másik, a ki segítkezik. A segéd kötelessége a gyakorlatozónak minden egyes mozdulatát figyelemmel kísérni, lendítési gyakorlatoknál, hol a kézsukló, hol a váll, esetleg a törzs megfogása, illetőleg alátámasztása által az esést megakadályozni, hogy ennek folytán sérülések, zúzódások elkerültesse, a nélkül azonban, hogy a szabad mozgás gátolatnák.

A segédnek nagyon fontos szolgálata van, mert a legjobb és a legügyesebb tornásznál is előfordul, hogy egy rossz fogás, pillanatnyi késedelem, avagy kissé megzavart kezek miatt a nyújtóról, vagy korlátról leesik. Ilyenkor kell azután a segédnek hirtelen közbelepnie, hogy baleset elkerültesse. Elv az, hogy a segéd mindig tenyerekkel és az ujjakkal fogjon és ne arra kesse a fősúlyt, hogy a tornászó a földre ne essék, hanem, hogy az esés enyhíttessék; ha azonban a tornászó a földreestől is megóvható, úgy az természetesen még sokkal előnyösebb.

Például a tornásznál lendítési gyakorlat közben elcsuszlik az egyik keze a nyújtóról; ha meg is tartja

magát a másikkal, mégis előfordulhat, hogy az oszlop-fának ütdök. Ilyenkor a segéd a tornászónak karját egyik kezével erősen megfogja s a lendületet vagy testével, vagy másik karjával megtöri.

Ha a tornásznak mind a két keze leszik a rudról s előre, vagy hátra röpül ki, akkor, ha nem is sérülés, de mindenesetre fájdalmas megütődésnek van kitéve. A segéd egy pillanat alatt mellette terem, hónalja alatt megragadja s megmenti a földreeséstől. Számtalan eset van, de azok elosorolása teljesen felesleges, mert a segédkezést minden egyes csendőr, a ki maga is tornász, elsajátítja; fő az, hogy teljes figyelmre a tornászóra összpontosuljon s akkor baj csak különös szerencsétlenség folytán keletkezhetik.

Könnyebb megérthetés czéljából minden egyes alapgyakorlatnál meg fogom magyarázni úgy a tornászó, mint a segéd kötelességeit.

Ott, a hol a csendőrnek alkalma nyílik, a nyújtó és korlátgyakorlatokat a következő módon vegyék elő:

Nyújtó.

A nyújtón háromféle fogást ismerünk, úgymint: felső fogást, midőn az ujjak felülről előre, alsó fogást, midőn az ujjak alulról felfelé és midőn az ujjak egymással, (rendszerint felső fogással) ellentétes irányban fogják meg a rudat.

1. A nyújtó oly magasan áll, hogy az felfelé nyújtott karokkal el nem érhető.

A tornászó a nyújtó alá áll, a karok nyitott és befelé tartott tenyerekkel — egyidejűleg térdhajlítással — hátranyújtának, a szemek a nyújtóra néznek. Ezen állásból a csendőr felugrik s felső fogással megragadja a nyújtót; szemek a nyújtóra irányítva, karok kinyújtva, derék befelé hajlítva, lábak zárkózva hátrafelé, lábujjak szintén zárkózva felfelé kinyújtának. Egy fél percnyi függés után a kezek eleresztve a nyújtót, tenyérrel felfelé, egyenesen előre kinyújtának, a lábak térdhajlításba mennek át s e helyzetben mindaddig megmaradunk, míg a test egyensúlya helyreáll, mikor is a »vigyázz» állás elfoglalása után a csendőr helyét elhagyja.

E gyakorlatnál a segédkező csendőr a tornászó mellett áll s vigyázz arra, hogy úgy a fel- mint a legrásnál a tornászó el ne essék; azonkívül a gyakorlat közben — ha szükséges — megigazítja a tornászó testét az előbb leírt állásba. A gyakorlat azután felváltva, — ha többen vannak, sorrendben — gyakoroltatik olyképp, hogy minden egyes csendőr gyakorlatának befejezte előtt segédkezik.

2. Az előzők szerint elfoglalt függő helyzetből a csendőr a nélkül, hogy testét moztatná, vagy lábait előre emelné, karjait összehuzza, mindaddig, a míg a nyújtón, a nélkül, hogy nyakát kinyújtaná, át nem lát; pár pillanatnyi kitartás után karjait lassan kinyújtva, kiinduló helyzetét foglalja el. Ha a segédkező azt tapasztalná, hogy a tornászó lábait előre engedi, úgy azok a bal

kez lapos tenyerével gyengén hátranyomandók, a nélkül azonban, hogy ezáltal a tornászó gyakorlatának keresztültelében akadályoztatnék.

Ezen gyakorlat, mely főleg a kar izmait veszi igénybe, lehetőleg fokozandó, míg csak azt el nem érjük, hogy a mellkas felső része érinti a nyújtót. Eleinte nagy fáradságunkba kerül egyszer is ezen gyakorlatot szépen keresztültelni, később azonban ezt 5—6-szor könnyen fogjuk végezni.

3. Ugyanaz alsó fogásból.

4. Függő helyzetben a fogásokat (kezeket egymásután változtatva) ugyanaz.

5. Függő helyzetben a kezeket egyszerre változtatni s ugyanazon gyakorlatot folytatni. E czélból keveset felhuzzuk a testet, a kezek a fogást gyorsan változtatják, s a karok újból kiegyenesednek. A segédkező főfigyelmre arra irányul, hogy a fogások változtatásánál a tornászó le ne essék.

6. Felső és alsó fogásból felváltva a lábak zárakoztatott és lefelé nyomott lábujjakkal lassan, egyenesen előre emeltetnek s pedig lehetőleg a vízszintes vonalig; pár pillanatnyi kitartás után a kiinduló helyzet újból elfoglaltatik.

7. Ugyanazon gyakorlat, fokozva azáltal, hogy a vízszintes vonalba hozott lábak terpeszállásba — a meddig azt a medencezesontok csak engedik — szétnyitattak s újból zárkóztatnak.

8. Alkar-, felkar-, hónalj-függés. A tornaustatás 6. lapoldán levő 63. számú ábra szerint hajtandó végre.

9. Lendítés ugrással és függő helyzetből. A csendőr egy ugrással a nyújtót megragadja, zárakoztatott lábait a nyújtóhoz emeli akként, hogy a lábhát azt érintse; onnan azután homorúan tartott derékkal testét előre veti. Leugrás akkor történik, ha a test a lendület keresztültelével után a pillanatnyi nyugvó pontot éri el, tehát akkor, a mikor a test saját súlyánál fogva újból előre lendülne; a leugrásnál a karok a testet a nyújtótól elhúzzák. Ha a csendőr a lendület ezen módon már jól tudja, akkor következik ugyanily módon a lendület függő helyzetből. E gyakorlatnál a segédkező főfigyelmre arra terjed ki, hogy a tornászó a leugrás alkalmával fejjel előre ne essék, a mit azáltal fog meggátolni, hogy a hátrendítéskor a tornászó előtt foglal el figyelő állást s azt szükség esetén hónalja alatt megragadja.

10. Feltalódás. (64. ábra szerint.)

11. Térdfüggés. (65. ábra szerint.)

12. Térdfellendülés. (66. ábra szerint.) A térdfellendülésnél vigyázzunk arra, hogy csak oly erős lendületet vegyünk, a mely elegendő a tornásznak támaszbajuthatására, mert a túlságos lendület által nemcsak, hogy támaszban nem maradhatunk, de előfordulhat az is, hogy előre esve, magunkat erősen megüthetjük. A fellendülés természetesen úgy alsó, mint felső fogásból is keresztültelhető. Egymásután folytatása képezi a

13. gyakorlatot: a térdforgást. Felső fogással a támaszállásból a nyújtón levő lábunkat annyira hátra

emeljük, hogy a térdhajlás a nyújtóhoz érjen, a másik láb egyenesen kinyújtva a derek homorítása mellett oly erős lendületet ad a testnek, hogy az újból kiinduló helyzetébe visszatér; a forgás 5—6-szor ismétlődik, azután a támaszállásban megmaradunk, lábunkat a nyújtón áttemelve a másikhoz záraztatjuk s azután vagy a függő helyzetbe megyünk át, vagy egyenesen a földre ugrunk. Alsó fogás mellett e forgás ellenkező irányban hajtatik végre.

14. Hasfelbuzódás. A 6. és 7. alatt tárgyalt gyakorlatokkal együtt a hasizmok kifejlesztésére előnyös befolyásztató gyakorlat. A hasfelbuzódás előgyakorlata ugyanis a 6. alatt tárgyalt gyakorlat, a mennyiben a lábakat ugyanolyan módon egész a nyújtóig emeljük s onnan a karok összehúzósa által a testet a nyújtón áttemelve, homorúan tartott derékkal támaszállásba megyünk át. Ha a támaszállásból most már egy hátralendítéssel a nyújtó körüli átvétődéssel ismét támaszba megyünk át, végrehajtottuk a hasforgást. A nyújtóról vagy a földre ugrunk, vagy pedig testünket a nyújtón előre átvetve, a lábak lassu leeresztésével fejezzük be a gyakorlatot.

15. Átguggolás és gerincfelhúzóds. Lábak az előbbi gyakorlat szerint a nyújtóig emelteknek, ott a térdek összehúzatván, a nyújtó alatt áttolatlak. A test elfoglalja a 68. ábra szerinti helyzetet. Ekkor a karok egyenletes összehúzósa által a testet homorú derékkal a nyújtóra toljuk s ott az ülőhelyzetet foglaljuk el.

Alsó fogásba átmenve, a lábakkal lendületet adunk a testnek, átvétjük magunkat a nyújtón és újból támaszba megyünk át, mi által a gerinczforgást végeztük. A leugrás akként történik, hogy a támasztól a lábakat egyenesen előre lendítve, karjainkkal magunkat a nyújtótól előlökjük.

16. Tomporugrás. A 70. ábra szerint csak jobb tornászok által veendő elő.

Az utóbbi gyakorlatoknál a segédkező kötelességei a megfelelő ábrákon láthatók.

Antalfi József és Ugray Lőrincz járás- őrmesterek ünnepélyes feldiszipítése.

A győri szárnyparancsnokság székhelyén mult hó 5-én díszítették fel *Antalfi József és Ugray Lőrincz* járásőrmestereket az Ő cs. és apostoli királyi Felsége f. évi július hó 29-én kelt legfelsőbb elhatározásával nekik legkegyelmesebben adományozott koronás ezüst érdemkeresztel.

Az ünnepélyen 40 főnyi legénység jelent meg a szárny állományából, mely *Pifát Oszkár* főhadnagy vezénylete alatt sorakozott az ottani Frigyes főherczeg gyalogsági laktanyában. A díszszakasz felállításá után csakhamar megérkezett a helyszínére *Zikely József* és és kir. 19. gyalogezredbeli alezredes, hadkiegészítő és ideiglenes állomásparancsnok (a helyőrség hadgyakorlaton volt), *Seifert Rezső* cs. és kir. 26. gyalogezredbeli főhadnagy kíséretében.

Zikely alezredes a jelentés átvétele után a feldiszipítés foganatosítását elrendelvén, *Goreczky Gyula* százados, szárnyparancsnok hatásos és buzditó beszéd kíséretében, melynek keretében mindkét kitüntetett hosszú és eredményes szolgálata alatt szerzett kiváló érdemeit is méltatta, a két járásőrmestert a koronás ezüst érdemkeresztel feldiszipítette és végül mindkét altisztnak szerencse-kívánatait fejezte ki.

A feldiszipítés után a szakasz díszmenetben elvonult a kitüntetett előtt, minek megtörténte után az összpontosított legénység a csendőrlaktanyába bevonult.

Délben a legénység a Polgár-féle vendéglőben dísz-ebédt rendezett a kitüntetettek tiszteletére, melyen *Goreczky Gyula* százados és *Pifát Oszkár* főhadnagy is részt vettek. Ebéd közben *Goreczky* százados Ő Felségére, *Pifát* főhadnagy pedig az ünnepeltre mondott felköszöntőt.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy „öngyilkossági” eset.

Közlí: Balogh János cz. őrmester.

Az 1906. év július hó 5-én mint új őrsparancsnok meglátogatván az abádszalóki községi jegyzőt is, tudakozódtam őrskörletem közbiztonsági állapota és az utóbbi időben előfordult események felől. A községi többek között elbeszélte, hogy Koczó Lukács a községi határ egyik tanyai lakosát, ugyane hó 2 án éjjel meglöve holtan találták, s a kiszállott bizottság öngyilkosságot állapított meg és Koczó ennek alapján el is temettették.

Pár nap mulva a Koczó féle tanya környékén egy régebbi lopási ügyben nyomozva, elhatároztam, hogy ez alkalommal arról is meggyőződést szerzek, hogy valjon a Koczó-esetben nem-e valami különlekmény forog fenn.

A Koczó-tanya egy lakóházból és ettől elkülönítve álló istálló- és sertésből állott. A tanyán az özvegyen és négy gyermekén kívül ott találtam Koczó Imrét, az elhalt fivérét is. Miután az özvegy a hozzá intézett kérdésre olyan keserves zokogásba tört ki, hogy alig bírt szóhoz jutni, Koczó Imrétől kértem felvilágosítást az öngyilkosság és annak körülményeire vonatkozólag, a mennyiben Koczó Imre is a helyszínén tartózkodott az eset alkalmával.

Koczó Imre kérdésemre a következőket adta elő:

Fivére rendesen az istállóban szokott aludni, az ajtóval szemben levő deszkaágyon. Az ágya fölött mindenkor ott lógott egy szegre akasztva két csövű fegyvere. Az istállóban aludt még *Parázso Zsigmond* 22 éves szolgáluk is, még pedig az istálló ajtóban, fejfel a küszöbön, úgy hogy *Parázso* testének érintése nélkül senki sem juthatott az istálló belsejébe. Ő maga (*Koczó Imre*) az istálló végében levő kocsiszinben levő szekeren bált

A nagyszalontai csonka-torony átalakítva az Arany-émlékkel.

Julius 2-án éjjel 11 óra tájban Parázsó azzal riasztotta fel álmából, hogy jöjjön azonnal az istállóba, mert fivére agyonlőtte magát. Azonnal az istállóba rohant, hol fivérét élettelenül az ágyon fekvé találta. Jobb arcából patakzott a vér, nyakán pedig égett a fojtástól meggyuladt ing. A tüzet azonnal elfojtotta és kezdte fivérét élesztgetni, de fáradozása hiábavaló volt, fivére nem adott többé életjelt magáról. A fegyver ott feküdt az ágy mellett a földön, mellette egy zsineg, melynek mindkét végén hurokszerű esomó volt alkalmazva. A fegyver csőve még meleg volt.

A hullát a talált állapotban hagyták, míg a vizsgálóbizottság kiszállott. Ez másnap megtörtént s miután öngyilkosságot állapítottak meg, a hulla eltemettetett.

Az eset fölött gondolkodni kezdtem s legelőször is föltűnt az öngyilkosság végrehajtásának különös módja. Az öngyilkosok ugyanis rendszerint fejbe, szájba, az áll alá, mellbe vagy szíven lövik magukat. Ez esetben az öngyilkos a jobb arczon lefelé a gege irányába lőtte

magát. A lövés alkalmával tehát a fegyver tusának felé és az arcztól kissé elálló irányban kellett állnia. Elkértem a fegyvert és megkísértem olyan helyzetbe hozni, mely a lövés irányának megfelel. Lefeküdtem az ágyra és midőn a fegyvert a megfelelő irányba hoztam, meggyőződtem, hogy a fegyvert csak akkor tarthatom ebben a helyzetben, ha mindkét kezemmel alátámasztom. Azután meg ebben a helyzetben a billentyűt sem birtam elcsesztenteni, bármint erőlködtem is. A fegyver mellett talált zsineget is előkerítettem és ennek hurkát ráillesztettem a billentyűre. Eltekintve attól, hogy a fegyvert egyik kezemmel most sem tudtam a megkívánt irányba tartani, a billentyű elcsesztentése sem sikerült, bármint rángattam is a zsineg végét. Sőt midőn a fegyvert az ágy mellé ledobtam arról is meggyőződtem, hogy a zsineg sem eshetett le ilyen helyzetben a billentyűről, mert a zsineg a billentyű és sátorvas közé annyira beleszorult, hogy onnan erőszakkal is alig lehetett kimozdítani.

Koczó Imre elbeszéléséből azt is megtudtam, hogy a hulla feltalálásaakor teljesen kinyújtva hanyatt feküdt az ágyon; a bal kar teljesen kinyújtva tenyerével lefelé a mellén, a jobb kar pedig ugyancsak teljesen kinyújtva, a csipő irányában nyugodott.

A test és karok ezen fekvése is gyanusnak tűnt fel előttem. Öngyilkosság esetében még mindig azt tapasztaltam, hogy a test önkéntelenül is összehúgódik, a karok pedig összehúzódnak.

Mindenzen körülmények azt a meggyőződést érelték meg bennem, hogy az öngyilkosság ez esetben teljesen ki van zárva, hanem ellenkezőleg ravaszon kieszelt és terszerűleg végrehajtott gyilkosság forog fenn.

Erre az eredményre jutva, elhatároztam, hogy most már kötelességyszerűleg addig nem nyugszom, míg a nagygon is rejtélyes esetet teljesen fel nem derítem.

A körülmények alapos mérlegelése és a helyszíni szemle részletes megjejtése után gyanum első sorban a szolga ellen irányult. Parázsó ugyanis, mint már említettem, az istállóajtóban fejjel a küszöbön feküdt és minthogy az istállóba idegen nem hatolhatott be, a nélkül, hogy Parázsót érintette volna, ebből önkéntelenül következtetni kellett, hogy a gyilkosságot vagy maga a szolga követte el, vagy pedig mint bünrészes ismernie kellett a tettest, a ki csakis az ő tudtával léphette át az istálló küszöbét. Hogy a tettes esetleg Parázsó tudta nélkül, testének óvatos átugrása után jutott volna az istállóba, szintén kizártnak volt tekinthető; mert a tettesnek számitani kellett azzal a körülménnyel, hogy a lövés zajára Parázsó bizonyára felébred és így menekülését lehetetlenné teszi.

A szolga ellen irányuló gyanut még megerősítette azon körülmény is, hogy a gyilkosság utáni negyednapra kikérte könyvét és hirtelen elhagyta a helyét, daczára annak, hogy úgy az özvegy mint Koczó Imre kérve kérték, hogy legalább a folyamatban levő aratói munkálatok befejeztéig maradjon meg helyén.

Miután pedig a szolga jelenlegi tartózkodási helyét megállapítani nem tudtam, s ennek kézrekerítése céljából szélesebbkörű nyomozás megindítását láttam szükségesnek, az esetről és a nyomozás eddigi eredményéről úgy az ügyészségnek mint előljáró parancsnokságnak részletes jelentést tettem. Ezen jelentésem folytán Fajt Jakab járásörnmester, kunhegyesi járásparancsnok a helyszíni kizárllva, miután az eset fontosságáról maga is meggyőződött, intézkedésére velem együtt egy hat főnyi gyalogos és ezenkívül egy két főből álló lovas járőr lett a helyszínen összpontosítva.

Fajt járásörnmester a nyolcz főből álló járőrt négyfelé osztva, azon meghagyással küldte ki a környék átkutatására, illetve Parázsó tartózkodási helyének felderítésére, hogy másnap este az eredmény bejelentésével térjen vissza a helyszíniére, — hacsak abban valamelyik járőr valami nagyon fontos körülmény nem akadályozza. Ez esetben azonban kötelességévé tette, hogy elmaradásának okáról ugyanazon időre jelentést tegyen.

Erre az intézkedésre pedig azért volt szükség, mivel a kir. ügyész távirati értesítése szerint kilátásba helyezte, hogy másnap személyesen fog a helyszíniére érkezni.

A járőrök elindítása után maga Fajt járásörnmester és én a helyszínen folytattuk a nyomozást a még homályos részletek kiderítése és esetleg újabb bizonyítékok beszerzése céljából.

E nyomozás folyamán megállapítottam, hogy Koczó Lukács durva, erőszakoskodó, összeférhetetlen természetű ember volt és nemcsak családjával élt a legrosszabb viszonyban, hanem összes szomszéjaival is állandóan hadi lábón állott. Ilyen volt a viszony közte és legközelebbi szomszédja Borbély Lajos között is. Ez a Borbély, mint Fajt járásörnmester megállapította, feltűnő magaviseletet tanusított. A gyilkosságot elkövetése után ő volt az első, a ki a helyszínen megjelent és daczára a késő éjjeli időnek, maga ajánlkozott, hogy azonnal bemegy a nyolcz kilométernyi távolságra fekvő jegyzői hivatalba, hogy az esetet bejelentse. Mint tanuk igazolták, a bizottság kiszállása alkalmával állandóan ott szorgoskodott a helyszínen és felvilágosításaival nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a bizottság öngyilkosságot állapított meg. A temetés alkalmával is a hullát a saját kocsián szállította ki a temetőbe, daczára annak, hogy a meggyilkoltnak is volt lova és kocsija. Végül teljesen feléje irányította a gyanut azon körülmény, hogy akadtak tanuk, kik azt állították, hogy a temetési szertartás befejeztével Borbély azt mondta Parázsónak:

— Ne félj, most már nem kell sehoá sem menni, mert meg lett állapítva az öngyilkosság.

Erre pedig Parázsó azt válaszolta:

— De az istenit neki, ha én megyek, kend is jön!

Ezek a körülmények azt látszólag igazolni, hogy Parázsó és Borbély a bűnösök, mindketten részesek a gyilkosságban, még pedig valószínűleg egyik mint felbujtó, a másik pedig mint tettes.

A kiküldött járőrök közben bevonulván, valamenynyien jelentették, hogy Parázsó nyomára nem akadtak. Azonban az egyik járőr igen nyomós újabb bizonyítékot szerzett Parázsó ellen. A járőr előtt ugyanis három tanu igazolta, hogy Parázsó az eset előtt két héttel ittas állapotban Kunhegyesről hazamenet egy tanyán beszélgetés közben a következő kijelentést tette:

— Meglássák, Lukács bátyám (gazdája) nem él soká. Meg fog halni, még pedig csunya halállal.

Miután a helyszínen megjelent kir. ügyész a nyomozás vezetését fölött meglegedését kifejezve Fajt járásörnmestert a további nyomozás vezetésével is megbizta, Fajt most a rendelkezésére álló csendőroket ujbol négy járőrré felosztva, azokat Parázsó kinyomozása és elfogása végett különböző irányokba elindította. Ő maga is csatlakozott az egyik járőrhoz és két napi fáradságos nyomozás után sikerült Parázsó Zsigmondot egy a kunmadarasi határban levő tanyán elfognia.

Parázsó eleinte konokul tagadott, de az elébe tárt bizonyítékok sulya alatt és Fajt járásörnmester ügyes

A szalontai hölgyek koszorúját viszik Arany János szobrához.

A nagyszalontai eszka-torony bejárata az Arany-szobor leleplezése után.

keresztkérdései folytán csakhamar megingott, zavarba jött és végül beismerte, hogy a gyilkosságot Borbély Lajos felbujtására ő követte el és ezért Borbélytól 200 koronát kapott.

Borbély Lajos ezzel szemben határozottan tagadta, hogy ő bújtotta volna Parázstól a gyilkosság elkövetésére. Beismerte, hogy a fentebb közölt nyilatkozatot tette; de azt csak arra értette, hogy nem kell majd tanuként a bíróságnál megjelenni. Miután pedig Parázsonak arra vonatkozó előadása, hogy a gyilkosság tervét Borbélyllyal hol és mikor beszélték meg, hazugságnak bizonyult, a mennyiben hiteltérdemlő tanuk igazolták, hogy Borbély abban az időben egészen más helyen tartózkodott, illetve egy másik alkalommal nem egyedül, hanem többek jelenlétében volt a helyszínén. Parázssal tehát ez alkalommal négy szem között nem tárgyalhatott: végre beismerte, hogy a gyilkosságot egyedül előre megfontolt szándékkal követte el és eddig csak azon okból állította, hogy Borbély bújtotta fel, mert mint rabviselt ember tudja, hogy felbujtás esetében könnyebb büntetéssel menekülhet.

*

A fenti eset ismét eklatans példája annak, hogy mily gyakran fordulnak elő látszólagos öngyilkossági esetek, melyek valójában azonban, lelkiismeretes és körültekintő kutatás után mint rémes és furfangos tervszerűséggel végrehajtott gyilkosságok bontakoznak ki. Azért minden lelkiismeretes csendőr helyesen jár el, ha nem siklik el könnyen az öngyilkossági esetek fölött, hanem minden egyes esetben lelkiismeretes kutatás útján maga is meggyőződést szerezni igyekszik, hogy tényleg öngyilkossági eset forog-e fenn. Hasonló eljárás ajánlható a birtelen, vagy gyanus körülmények között bekövetkezett halálozási eseteknél is.

Az ismertetett esetben csakis a megindított kutatásnak volt köszönhető, hogy egy elvetemedett gazember elvette méltó büntetését, épen akkor, midőn a megelőző hatósági eljárás folytán már teljes biztonsággal vélte gaztetteinek gyümölcseit élvezhetni.

Kivégzés villamossággal.

Amerikában már régóta behozták a halálra ítélt bűnösöknek villamossággal való kivégzését, de az ott divó eljárásnak még sok a hiánya. Egy kiváló francia orvos, Leduc István, a nantesi egyetem tanára új rendszerű villamos székelt ajánl kivégzésekre. Erről szóló cikkében többek közt a következőket mondja:

Az öskor óta az emberiség igyekezett tökéletesíteni a haláltokozó eszközöket. A rómaiak vadállatok elé dobták az elítéltet vagy keresztre feszítették őket; a középkor a máglyát és az akasztótál alkalmazta; Angliában a bárdal való lefejezés, Franciaországban a guillotine volt a divat.

A birtelen, általános, vér nélküli halált Amerikában tűzték ki célul a villamos kivégzések segítségével. A villamos áram szédületes gyorsasággal terjed szét a test-

ben és ép olyan gyorsan hat. Mindazonáltal a sármal állapotokat okozott eddig Amerikában a villamos szék. Az áram legtöbbször meggyújtotta az elítéltet, úgy hogy az eljárást félbe kellett szakítani. A szerencsétlen ismét életre tért; többszörösen meg kellett ismétetni az eljárást. A göröcsök rettenetesek voltak: nagy és fájó sebek fakadtak a testen. Valószínű, hogy az öntudat és érzés nem halt el nyomban a villamos áram hatása alatt.

Nagyon könnyű kitalálni, mi az oka ennek a tökéletlenségnek és könnyű segíteni a dolgon. A jól alkalmazott villamos kivégzés a leggyorsabb és legkétségtelesebb halált tudja előidézni; össze nem hasonlítható más halállal.

Tudvalevő, hogy a váltakozó áramok hozzák létre a villamos álmot. A pozitív áramot a hátán kell elhelyezni a hátérincz végén; a negatív áramot viszont a homlokra tesszük. Az áram ilyképen a központi idegrendszerben van központosítva a hatás tetőpontja az agyvelő felületét fogja be; ebben az esetben a legkisebb villamos erő elegendő, hogy nyomban megbénítsa az életet az összes sejtekben, az érző és gondolkodó központokban. A szükséges villamos erő mennyisége oly kevés, hogy nem is elektrolysisról van szó, hanem csak érezhető hőhatásokról.

Az áram erejének fokozatos emelésével fokozatosan bénítjuk meg a különböző idegközpontok működését: a beszédet, mozgást, akaratot, érzést; ha folytatjuk a villamos erő fokozását, megbénítjuk a szívidegközpontot, megállítjuk a szívmozgást, beszüntetjük a lélekzést; körülbelül egy perc alatt teljesen megszünt a szívmozgás. Elég az áramot csak kissé gyengíteni, hogy a szív ismét verni kezdjen. Ilyképen akaratunktól függ megállítani a szívet és megint mozgásba hozni. Fokozva az áramerőt, megszűnik a lélekzés. De ha a teljes megfulladás előtt csökkentjük az áramot, a lélekzés újból megindul. Látjuk tehát, hogy a villam segítségével teljesen urai vagyunk a lélekzés és vérkeringés központjainak. Ismerve a szívmozgás és lélekzés megállítására szükséges áramerőt, elegendő egyszerre annyi áramot megindítani, hogy minden állatban megöljék a mozgást és életet.

Valahányszor ebben az irányban kísérleteztem, hallgatóimra mindig mély hatást gyakoroltam. Egy jól kifejlesztett kutya megborotvált szombjára a pozitív áramot alkalmaztam; a negatív áramot az ugyancsak jól megborotvált homlokra; elindítottam az áramot; a kutya egy kiáltás, egy sóhaj, egy mozdulat nélkül, a fájdalom minden jele nélkül mereven esett össze; a lélekzés megszűnt, szívmozgás hiányzott, az összes sejtekből ki volt űzve az élet. Mégis, körülbelül két perc letele után, ha lassanként csökkenteni kezdtem az áramot, szabályos hullámzásban tért vissza az élet. De ha három-négy percig engedjük az áramot hatni, többé nem térhet vissza az élet sem.

Kétségtelen azonban, hogy teljesen fájdalom nélkül hal meg a kivégzendő állat vagy ember a villamos áram ilyen alkalmazásával.

KÉPEINKHEZ.

Arany János szobra Nagyszalontán.

Nagyszalontának, a híres hajdúfészeknek Toldi Miklósról nevezett nagy terén a közelmúlt napokban összereseglettek a hajdúk utódai, hogy az országos küldött-

ségeket egyetemben részt vegyenek a nagy költő, Biharország legnagyobb fia szobrának leleplezésén.

Arany János a magyar irodalom egyik legkimagaslóbb, leghatalmasabb alakja. Nálánál senki sem ismerte és jellemezte jobban nemzetünknek ezer éven át lezűródött alaptermészetét, komoly méltóságát, tréfás

HIREK.

Rablási kísérlet. A Brassó megyében fekvő Buces nevű havas aljában elterülő Simon községben lakó Ganceza Bukur lakóházát szeptember 30-án éjjel több fegyveres egyén megtámadta és rablási szándékkal lö-

Arany János szobra Nagyszalontán.

humorát és sirva vigadását. Nincs tehát erősebb ébrentartója, ápolója nemzeti érzésünknek, mint Arany emlékének felujtása és ébrentartása.

A nagyszalontai Arany-egyesület méltó önértékeléssel tekinthet a lefolyt kegyeletes ünnepélyre s halás elismerés illeti mindazokat, kik mint az Arany kultusz buzgó apostolai, az emlékmű létrehozásán buzgólkodtak.

völdözni kezdte. A rablók a megtámadott egyén családjának segélykiáltásaira minden további kártevés nélkül a Buces havas felé elmenekültek.

Tüntetés. Zsolnán október 10-én az általános választójog érdekében a vas-, fém-, építő-, villamos- és földmunkások, továbbá a festők, szabók, nyomdászok, lakatosok, kovácsok, cipészek egészen, a pékek pedig részben munkájukat beszüntették és tüntető felvonulást

rendestek. A tüntetők száma 1000—1200 fő lehetett. A rendre Takácsy tiszthelyettes vezetése alatt 45 csendőr ügyelt.

Összpontosítások. Ruttkán a kassa-oderbergi vasutársaság munkái közül mintegy 1000 ember október 10-én a munka beszüntetését tervezte. Az előfordulható zavarok meggátolására a ruttkai őrs létszáma Czékus László főhadnagy parancsnoksága alatt 20 fővel megerősítették. — Turócszentmártonba, hol szintén nagyobb arányú munkásmozgalom tervezett, ugyancsak 20 főnyi legénység összpontosított.

Lázongó község. A templánmegyei Világ községben a templom és tanítói lak restaurálása miatt a község lakossága október 5-én a pap és tanító ellen fellázadt és az esti órákban a templom mellett gyülekezve, elhatározták, hogy 6-án, vasárnap, a templomba nem mennek. E határozatukat be is váltották, és hangoztatták, hogy a határozatuk ellenére netán templomba megnöket megölik, a papot, tanítót, miután azokra nekik szükségük nincs, a templomból kidobják, a templomot bezárják s annak kulesát magukhoz veszik s végül, hogy Oroszországból fognak maguknak papot hoztatni. A furesz határozaton kívül komolyabb rendzavarás nem történt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A nap heve. A napban felhalmozott rengeteg nagy hőmennyiségnek mibenlété a legtöbb nagy természetudat foglalkoztatta. Ez a közel 692,000 km.-nyi felületmővel bíró nap-tányér minden □-nyit felhőtlen keletkezésű hő körülbelül akkora, mint a mekkora keletkezne, ha óránként 2000 kg. szén égne el. A nagy hő révén óriási fény is keletkezik, mely mire a nyolcz percnyi időt hozának eljut, eredeti intenzitásának negyvenezred részére csökken. Azaz a napfelület még negyvenezzerszer fényesebb, mint a napsugaraktól igen intenzíven megvilágított fehér lap. Nézzük, hogy ez az óriási hő-készlet miként volna magyarázható az égés elméletével. Ha a nap tiszta oxigén és hidrogén oly arányú elegye volna, melynek elégetésekor víz képződne, akkor is csak háromszor évig tarthatna fenn a nap mai sugárzását. Pedig mily csekély ez a nap életkorához képest is! Az ismeretes kémiai energiák annyira elégtelenek, még a legkedvezőbb feltételek mellett is ekkora hőteljesítmény megmagyarázására, hogy ezt a foltvesztést teljesen el kell ejteni. Sokkal valószínűbb az az elmélet, mely a nap hevét a sűrűsödés jelenségével igyekszik megfejteti; azaz: a jelenséggel, midőn valamely ritka gáz a környezet óriási erővel nyom össze. A nyomás a kozmikus erők hatása alatt folytonos. Tehát ez fordított esete annak, a mit fennebb, a széndioxid képzelhető állapot változásairól leírtunk. Itt a környezet energiakészlete a nagyobb és a munka befektetése akkor folyik, mikor a gáz összenyomjuk. A kozmikus nyomásról fogalmunk lehet, ha azt mondjuk, hogy ez 800 szor akkora, mint az a nyomás, a mely a föld középpontjában honol. Ezenkívül a nap csak egy negyedrészt oly sűrű, mint a föld. A mi annyit jelent, hogy addig, a míg olyan sűrűsügvé válik, mint a miylen a föld ma, akkora hőmennyiség szabadul fel, a mely a napfény intenzitását 17 millió évig tudja mai állapotában fenttartani.

A kecsketej. A tej drágulása, különösen a városokban, érezhetővé kezd lenni. A mellett a tuberkulózis ijesztő terjedése folytán nem minden veszély nélkül való a tehéntej élvezete. Mindezek az okok kivánatosak teszik, hogy gyermekeinket a nagyon tápláló, izletes, olcsó és a tüdővesz bacillusaitól mentes kecsketejhez szok-

tassuk. Párisban a kecsketej áldásos voltát már évtizedek előtt fölismerték. Korán reggel télen nyáron érdekes kép látható Páris utcáin. Sötét, feketeruhás alak árul ott tejet, de nem úgy, mint a többi kollégái, a kik fehér ruhában járják be a várost kutyafogatukkal s cső-römpölő kannáikkal. A fekete pástor kis kecskenyáját hajt maga előtt s mikor a maga utcájába ér, maga köré gyűjti az okos állatokat, leül és vár a vevőkre. Nem sokáig, mert nyomban megjelennek a cselédeányok kannákkal, bögréikkel fölfegyverkezve s megkezdődik a fejés a nyílt utcán. Ha minden vevőt elégejtette a pástor, tovább áll kecskéivel a következő utcába. A kecsketej nagyon tápláló s Franciaországban igen sok gyermeket nevelnek föl kecsketejen. Ujabbban Londonban is rendelik előlők gyermekorvosok a kecsketej használatát.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

S. csendőr. A föld hozadékának egyharmad része illeti meg az őrsparancsnokot. Az őrsparancsnok a betakarított termés részesét tetszése szerint értékesíti, áthelyezése esetén azonban a lábon álló termést nem jogszerű áruba bocsátani, hanem azt a felmerült költségeinek megtérítése ellenében, köteles nós utatjának, vagy ha nőtlen, az őrsnek átengedni.

F. S. 1. Igen. 2. Ha a szolgálati idő beszámítását kívánja, akkor visszamenőleg is be kell fizetnie a nyugdíjilletéket.

Elkészt csendőr. 1. A közel jövőben alig van kilátás rá. 2. E kérdéseit illetőleg örömmel utalhatunk lapunk e számának vezető cikkelyére.

D. E. jőrmester. 1. Az egyetemi klinika állami intézet és abban a gyógykezelés díjtalan. A szemészeti klinika Budapest IX. Üllői út 26. szám alatt van. 2. Ilyen ügynékségek már most is léteznek és ujabbak felállítás is tervbe van véve. Bővebbet bármelyik postahivatalnál megtudhat. Levélben csak igen kivételesen és kényes ügyekben válaszolunk s így a beküldött 10 filléres bélyeget lapunk javára bevételeztük.

P. J. őrmester. 1. Sem katonai, sem csendőrtiszt állást nem nyerhet el. Hova gondol? 2. A nyugdíjörvény életbe lép mielőtt az országgyűlés letárgyalta s szentesítést nyer. Olvassa el lapunk első közleményét. 3. Az új kerületénél besorolják az ottani rangsorba, hogy minő rangszámmal, az az ottani viszonyoktól függ.

R. Pécs. Készülhet és a IV. elemi iskolai osztályról szóló bizonyítvány bemutatása mellett leheteti a vizsgát.

Szigetközi csendőr. A leszerelési szándékát eljegyezheti magát a nyilatkozat beadása előtt is, de a házasságot, természetesen csak a csendőrségből való kilépés után kötheti meg.

Havasi zsoldár. 1. A nós őrsparancsnok a pótlék 10. pontjának a) bekezdése értelmében a közgazdálkodási bizottságnak nem tagja, de a 15. pont alapján a bizottság ténykedését ellenőrizni köteles s ennél fogva a gazdálkodási könyv utolsó függélyes rovatát ő írja alá és nem a helyettes. 2. A sör szeszes ital.

B. A. A folyó évi 7721/16. számú honvédelmi minisiteri körrendelettel a közgazdálkodás vezetésére néve kiadott pótlék az ön által feltett kérdésekre nézve nem tartalmaz rendelkezést s így kérdéseire mi nem is adhatjuk meg önmek a kívánt választ. A kiadott pótlék különben csak átmeneti jellegű, a mennyiben az abban lefektetett rendszer egy évi kipróbáláshoz van köte s annak netáni hiányosságai, a gyakorlatban felmerülő tapasztalatok alapján, a kerületi parancsnokságok lesznek hivatala annak idején felderíteni. Tanácsoljuk tehát önmek, hogy hozzánk intézett kérdéseivel forduljon előjáró szakaszparancsnokságához.

HIVATALOS RÉSZ

SZEMÉLYI ÜGYEK

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi szeptember hó 27-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

szakolcozai *Koreska* Vilmos, az V. számú csendőrkörületnél létszám felett vezetett s egészségi okból szabadságot ezredes, a honvédelmi ministerium 16. osztályának vezetőjét, ezen alkalmazása alól — létszám felett való vezetésének fentartása mellett legkegyelmesebben felmenteni és

Körner Károly, az V. számú csendőrkörületnél létszám felett vezetett s a honvédelmi ministerium 16. osztályába beosztott őrnagyot, ezen osztály vezetőjévé a legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi szeptember hó 28-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Petrás-Kammerer Gyula alezredes, a brassói VII. számú csendőrkörület parancsnokának, ezen szolgálati állásától való felmentése mellett, létszám felett való vezetését legkegyelmesebben elrendelni, továbbá

postupiczi *Kostka* Pál, a III. számú csendőrkörületnél létszám felett vezetett ezredes, a magyar királyi belügyministerium csendőrségi osztályának vezetőjét, ezen szolgálati alkalmazása alóli felmentése és létszám felett való vezetésének beszüntetése mellett, a brassói VII. számú csendőrkörület parancsnokává és

Fery Oszkár VI. számú csendőrkörületbeli alezredes, körületénél létszám felett való vezetése mellett, a m. kir. belügyministerium csendőrségi osztályának vezetőjévé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Áthelyeztetettek:

1907 október hó 16-ával:

Török Kálmán, IV. sz. csendőrkörületbeli százados, sátorlajuhelyi szárnyparancsnok és

Rozsnyai Béla, VIII. számú csendőrkörületbeli százados, debreczeni szárnyparancsnok, hasonló minőségben kölcsönösen.

Okirattal megdicsértett:

A m. kir. honvédelmi minister úr által:

Kiss Károly, m. kir. VII. számú csendőrkörületbeli járásörmester, nyugállományba helyezése alkalmából, a közbiztonsági szolgálat terén 23½ évet meghaladó időn át kifejtett igen eredményes működéséért.

Előléptettek:

Az öt évi tényleges szolgálat befejezése után:
Sátrány Dénes, VI., *Kárándi* Gyula, *Técsi* József, *Varga* Lajos, *Gogota* Gergely, *Piszle* Tivadar, *Kalik* János és *Jakab* József, VIII. számú csendőrkörületbeli csendőrök, csendőr címzetes őrsvezetők.

Lovaglási jutalomdíj.

Lovas János csendőr és *Kerek* Simon ez. őrsvezető, mindkettő a II. számú csendőrkörületi parancsnokság állományában, az általuk lovagolt és szolgálatképes állapotban bemutatott szolgálati lovak után 3—3 darab 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettettek.

Katonai szolgálati jel.

Kiefer Péter, II. számú csendőrkörületbeli járásörmester 1907 szeptember hó 25-ével;

Baumholzer Dávid, VI. számú csendőrkörületbeli járásörmester 1907 október 6-ával; és

Talács Antal, VI. számú csendőrkörületbeli járásörmester 1907 október hó 23-ával az I. osztály-, továbbá:

a magyar királyi VI. számú csendőrkörület állományában:

Kálmán József II. őrsvezető 1907 október 17-ével, *Tanai* Imre ez. őrmester 1907 október 17-ével, *Nagy* Gábor őrsvezető 1907 október 4-ével, *Kántor* József ez. őrsvezető 1907 október 16-ával, *Sihal* József ez. őrsvezető 1907 október 8-ával, *Göyös* Károly csendőr ez. őrsvezető 1907 október 8-ával, *Málé* Sándor őrsvezető 1907 október 7-ével, *Seres* János ez. őrmester 1907 október 6-ával és *Katona* Titusz ez. őrmester 1907 október 14-ével;

a m. kir. VII. számú csendőrkörület állományában:
Veér Mihály, *Tóth* Ferencz és *Klamer* György ez. őrmesterek, *Leonhardt* István és *Jakabos* Antal őrsvezetők, *Ujfalvi* Sándor, *Márk* Albert és *Sipos* József csendőr ez. őrsvezetők 1907 szeptember 28-ával, *Balló* Lajos és *Miklós* Mózes őrsvezetők, *Ambrus* István, *Bartók* István és *Németh* József ez. őrsvezetők 1907 szeptember 25-ével, *Imecs* Marton ez. őrmester 1907 szeptember 24-ével, és *Baldzs* Ferencz őrsvezető 1907. évi szeptember 30-ával; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkörület állományában:
Bíró Balázs csendőr ez. őrsvezető 1907 szeptember 24-ével a II. osztály legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkörület állományában:
Csösz Sándor őrsvezető, *Sükösd* Eszterrel, 1907. évi augusztus 17-én, Egerbegen.

Mohai István őrsvezető, *Papolczy* Eszterrel, 1907. évi szeptember 22-én, Baacsán.

A m. kir. II. számú csendőrkörlet állományában:
Biliu Mózes czimzetes őrmester, *Majsza* Viktóriával, 1907 szeptember 22-én, Lapusnyéken.

Pál Antal őrsvezető, *Baja* Máriával, 1907 szeptember 15-én, Végváron.

Rónai János cz. őrmester, *Kovács* Gizellával, 1907. évi szeptember 12-én, Magyarbányhegyesen.

A m. kir. VI. számú csendőrkörlet állományában:
Bacher Vendel törzsőrmester, *Andrásovits* Terézszel, 1907 szeptember 17-én, Pécsen.

A m. kir. VII. számú csendőrkörlet állományában:
Jancsó István őrsvezető, *Nagy* Irénnel, 1907 szeptember 16-án Kézdivásárhelyen.

Bucsa János cz. őrmester, özv. *Comsia* Györgyné, szül. *Musca* Máriával, 1907 szeptember 19-én, Nagysinken.

Fülöp Áron őrsvezető, *Sántha* Erzsébettel, 1907 szeptember 19-én, Csikdölnén.

A m. kir. VIII. számú csendőrkörlet állományában:
Varga József cz. őrsvezető, *Kovács* Máriával, 1907 szeptember 15-én, Aszódon.

PÁLYÁZATOK.

Egy irthoki állás a selmeczbányai járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az ipolyásági törvényszék elnökehez 1907. évi október hó 24-ig.

Egy irthoki állás Fogaras vármegye alispáni hivatalánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Négy középiskolai osztály. Fogaras vármegye főispánjához címzett kérvények a vármegye alispánjához 1907. évi október hó 30-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833 eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy hivatalsszolgái állás a vizaknai járásbírósnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a gyulafehérvári törvényszék elnökehez 1907. évi október hó 28-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a nagylaki járásbírósnál. Fizetés 500 korona és pótlék. Lakpénz 100 korona és pótlék. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szegedi törvényszék elnökehez 1907. évi november hó 2-ig.

Egy fogházőrmesteri állás a nagyvárdi törvényszéki fogháznál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Természeti ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a nagyvárdi kir. ügyészséghez 1907. évi november hó 3-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a Szabolcs vármegyei liget-aljai főszolgabírói hivatalnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Magyar nyelv szóban és írásban.

Kérvények Szabolcs vármegye alispánjához 1907. évi október hó 30-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833 eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy iskolaszolgái állás a nagykikindai állami főgymnasiumnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Természeti lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi ideiglenes alkalmazás. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett kérvények a nagykikindai állami főgymnasium igazgatóságához 1907. évi nov. hó 1-ig.

Egy hajdúi állás a körmezbányai pénzverő hivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 180 korona. Tüzifajárandóság. Magyar nyelv szóban és írásban. Lehetőleg német és tót nyelv. Kérvények a körmezbányai pénzverő hivatalhoz 1907. évi október hó 30-ig.

Egy rendőrtizedesi állás Baja városnál. Kezdő fizetés 900 korona. Természeti ruházat. Csizmapénz. Kérvények Baja város polgármesteréhez 1907. évi október hó 39-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833 eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy rendőrmesteri esetleg előléptetés folytán rendőrtizedesi, 1 I. oszt. és 1 II. oszt. rendőri állás Győr városnál. Fizetés 1000, 900, 720, 700 korona. Lakpénz 240, vagy esetleg természetbeni lakás. 200, 180, 140 korona. Természeti ruházat; az első három állásnál esetleg 140 korona ruhailletmény és polgári biztosítási alkalmaztatás esetén 400 korona detectív átalány. Kérvények Győr város polgármesteréhez 1907. évi október hó 30-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833 eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy hivatalsszolgái állás a közös legfőbb számvevőszéknél. Fizetés pótlékkal 1500 korona. Természeti ruházat, Magyar és német nyelv szóban és írásban. Kérvények a közös legfőbb számvevőszékhez Wienben 1907. évi október hó 27-ig.

Egy irthoki állás a marosillyei járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Megfelelő lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a dévai törvényszék elnökehez 1907. évi október hó 30-ig.

Egy irthoki állás a rahói járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a máramaroszigeti törvényszék elnökehez 1907. okt. 30-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a nemesztói járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Tót nyelv. Kérvények a rózsashegyi törvényszék elnökehez 1907. évi október hó 30-ig.